

Akreditasyon: Tedarik Zincirlerine Değer Katma

Sorunlar Nelerdir?

- Her ne kadar işletmeler uzun yıllardır dünya genelindeki kaynaklardan sağladıkları malzemelerle ürün üretmekte olsalar da, tedarik zincirleri artık küresel etkileşimlerin hızı, ölçeği, derinliği ve genişliği açısından kayda değer düzeyde daha karmaşık hale gelmiştir.
- Tedarik zincirlerinin ve perakende piyasalarının küresel doğası, işletmelerin çoklu ve genelde değişken düzenleyici çevrelerde faaliyet göstermek zorunda oldukları anlamına gelmektedir.
- Hammaddelerin veya bileşenlerin kalitesi, gerçekliği ve izlenebilirliğinin belirlenebilmesi için bilgilerin inanılır ve güvenilir olması gereklidir.
- İnovasyon hızlandıkça ve ürünlerin yaşam döngüleri kısaltıkça, piyasalar daha da öngörülemez hale gelmekte ve tedarik zincirleri üzerinde daha çok baskı yaratmaktadır.
- İşletmelerin veri güvenliği ihlalleri veya sistem hatalarından doğan risk veya bozulmalara maruz kalma düzeylerini yönetmeleri gerekmektedir.
- Yalnızca finansal istikrar değil aynı zamanda Kurumsal Sosyal Sorumluluk (KSS) performansı ve etik uygulamalar açısından da sürdürülebilir tedarikçilerin etkin bir şekilde seçilmesi

Şirketler maliyetlerini optimize ederken aynı zamanda esnekliği de sağlama arayışı içinde olduklarından, ürün tedarik zincirleri giderek daha küresel ve karmaşık hale gelmektedir. Çok sayıda ülke ve sahaya yayılan tedarik zincirleri kalite, güvenliğe ilişkin düzenleme ve standartlara uygunluk ve aynı zamanda çevresel ve sosyal sorumluluk açılarından ciddi zorluklar ortaya koymaktadır.

Satın alma faaliyetleri genelde şirketlerin harcamalarının neredeyse %70'ini oluşturmaktadır (Kaynak: *The Chartered Institute of Procurement and Supply [Yeminli Satın Alma ve Tedarik Enstitüsü]*), ve dolayısıyla herhangi bir aksaklık kârlılığı, marka itibarını ve müşteri sadakatini etkileyebilir.

Akreditasyonun Rolü Nedir?

Akreditasyon, test etme, kalibrasyon, belgelendirme ve muayene gibi uygunluk değerlendirme hizmetleri sunan kuruluşların teknik yetkinliği, dürüstlüğü ve tarafsızlığını belirler.

Uluslararası düzeyde kabul görmüş standartlar tarafından desteklenen akreditasyon tedarik zincirlerine değer katar çünkü işletmeler değeri maksimize etme ve sözleşme koşullarını yerine getirmeni yanı sıra aynı zamanda da ürünlerin teknik şartları sağladığı ve kullanılmalarının güvenli olduğu konusunda belirli bir güven düzeyini de koruma arayışındadırlar.

Ticari faaliyetlerin %80'i bütün olarak uygunluk değerlendirme olarak adlandırılan test etme, kalibrasyon, muayene ve belgelendirme faaliyetlerine ilişkin unsurlar içermektedir (Kaynak: *OECD*). Akreditasyon bu uygunluk değerlendirme kuruluşlarının tarafsız, yetkin ve tutarlı olmalarını sağlamak amacıyla tanınmış standartlara göre bağımsız olarak değerlendirilmesidir.

Dolayısıyla Akreditasyon ticaret ve iş yapma süreçlerinde maliyetleri azaltma, teknoloji transferini geliştirme ve yatırımları artırma konularında önemli bir rol oynamaktadır. Ayrıca işletmelerin iş ortakları arasında

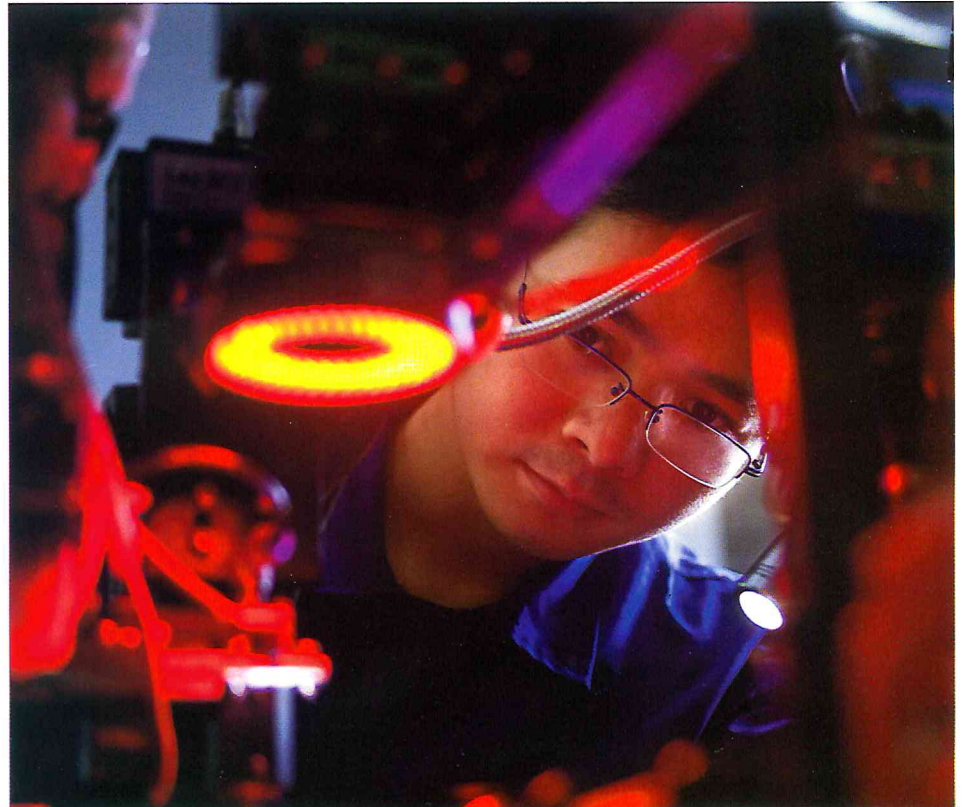
güven tesis edilmesi için gereken ortak bir "teknik dil" kullanarak ürünlerinin kalitesini göstermelerini sağlayarak küresel tedarik zincirlerine entegre olmalarına imkan tanımaktadır (Kaynak: *Dünya Bankası*).

Dünya Ticaret Örgütü Ekonomik Araştırma ve İstatistik Bölümü tarafından hazırlanan bir raporda, uygunluk değerlendirme süreçlerinin uygun olmayan şekilde kullanımının Spesifik Ticari Kaygılar (STC)'in %10'unu oluşturduğu ifade edilmektedir. Akreditasyon bu sorunun ele alınması için bir fırsat sunmaktadır.

ÖRNEK OLAY

Birleşik Krallık'ta Yerel Yönetimler

Birleşik Krallık'taki yerel meclisler kendi mülklerinde asbest etütlerini gerçekleştirmek üzere akredite denetçiler kullanmaktadır. ISO/IEC 17020 standardına göre akreditasyon denetçilerin yetkin, bağımsız ve tarafsız olmasını sağlamaktadır. Bu meclislere, çalışmayı tekrarlama ihtiyacı duymaksızın güvenilir raporlar almalarını sağlamak için özenli inceleme ve tedarikçi seçme konularında destek sağlamaktadır.

Tedarik Zincirine Güveni Sağlamak

Günümüzün tedarik zincirlerinin karmaşıklığı dikkate alındığında, başka bir yetki alanında veya piyasa sektöründe yapılan ölçümler, testler, muayeneler ve belgelendirmelerde reasürans şarttır. Belirli bir güven düzeyi olmaksızın, ürün ve hizmetlerin serbest alışverişi teknik bariyerler ve değişken kalitede ürünler tarafından engellenme ve böylelikle ithalatçılar ve tüketiciler için maliyetleri artırma riskini taşımaktadır.

Bu karmaşıklık ayrıca hükümetlerin veya düzenleyicilerin kamu sağlığı ve güvenliğini korumak için gereken tüm laboratuvar testleri, muayeneler ve belgelendirmeleri gerçekleştirmesini mali açıdan imkansız kılmaktadır.

Test etme, belgelendirme ve muayene gibi süreçleri içeren uygunluk değerlendirmesi, ürün ve hizmetlerin standartlar veya teknik şartnamelere uygun olduğunu doğrulamak üzere kullanılmaktadır. Düzenlenmiş piyasada uygunluk değerlendirmesi mevzuat gereklerine uygunluğu gösterirken gönüllü sektörde ise tüketicilere ve ithalatçılara satın aldıkları ürün ve hizmetlerin şartları karşıladığına ilişkin güvence sunar.

Uygunluk değerlendirme kuruluşlarının genelde ticari kuruluşlar olmaları nedeniyle akreditasyon, bu kuruluşlar tarafından sunulan sonuçlar veya test verilerine yönelik güven tesis etmek amacıyla bu kuruluşların teknik yetkinliğini değerlendirir ve beyan eder.

Uluslararası Tanınma Yoluyla Tedarik Zincirlerinin Desteklenmesi

Akreditasyon kuruluşları, laboratuvarlar, muayene kuruluşları ve belgelendirme kuruluşlarının yetkin bir kuruluş tarafından gözetim altında tutulmasını sağlamak amacıyla kurulmaktadır. Uluslararası düzeyde tanınan ve akranları tarafından yetkin olarak değerlendirilen akreditasyon kuruluşları, ürün ve hizmetlerin sınırlar arası kabulünü kolaylaştıran uluslararası anlaşmalar imzalamakta ve böylelikle ticareti, düzenleyici onay süreçlerini ve tedarik zincirine olan güveni desteklemek için küresel bir altyapı oluşturmaktadırlar.

Küresel GSYH'nin %96'sını temsil eden ekonomileri kapsayan bu anlaşmalar, (Kaynak: Dünya Ekonomik Forumu) belgelendirme kuruluşlarının akreditasyonunu kapsayan alanlarda IAF tarafından ve laboratuvar ve muayene kuruluşu akreditasyonu alanında ILAC tarafından yönetilmektedir. Bu sistem akreditasyon kuruluşları tarafından gerçekleştirilen çalışmaların dünya genelinde tutarlı olmasını sağlamaya yardımcı olmakta ve akreditasyon kuruluşlarının tümünde uluslararası standartları muhafaza etmektedir. Bunun sonucunda, IAF veya ILAC şemsiyesi altında bir kez test edilen, muayene edilen veya belgelendirilen ürün ve hizmetler, her yerde eşit güvenle kabul edilebilir. Dolayısıyla akreditasyon küresel tedarik zincirlerinde operatörler arasındaki bilgi asimetrisini veya farklılıklarını azaltır ve uluslararası

ticaret ortakları arasında bir küresel iletişim yolu işlevi görür.

Birleşik Krallık'ta Ekonomi ve İşletme Araştırmaları Merkezi (CEBR) tarafından gerçekleştirilen araştırma, Birleşik Krallık'ın yıllık ihracatının 6,1 milyar Sterlinlik kısmının standartlar ve akredite uygunluk değerlendirmelerine atfedilebileceği ifade edilmiştir. Araştırmada satın almalarının ürünlerin güvenli ve amaca uygun olacağına güven duyduğu ve dolayısıyla daha geniş kapsamda kabul gördüklerini belirtilmektedir. Sistem keyfi ulusal teknik ticaret bariyerlerini kaldırmakta ve karmaşık ve çokuluslu tedarik zincirleri genelinde güveni ve şeffaflığı artırmaktadır.

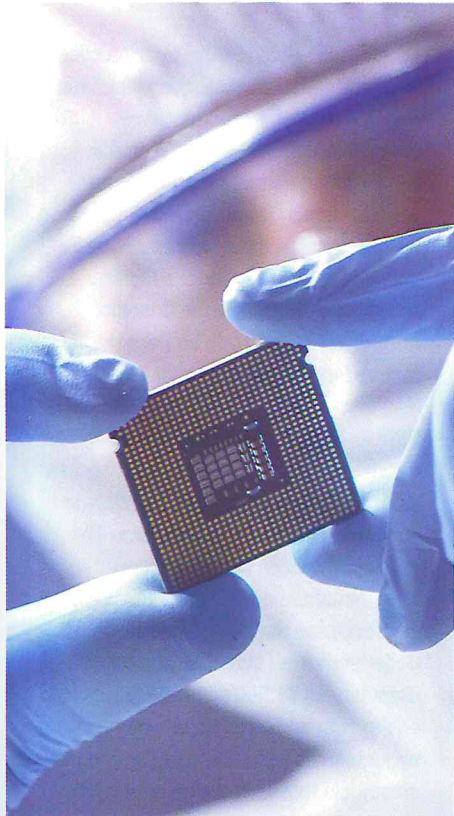
ÖRNEK OLAY

Tedarik Zinciri Güvenlik Yönetimi Sistemleri Belgesi (SCSMS)

Akreditasyon kuruluşları, belgelendirme kuruluşlarının Tedarik Zinciri Güvenlik Yönetimi Sistemleri Belgesi (ISO 28000) sunma konusundaki yetkinliğini değerlendirmektedir. Standart, kuruluşların tedarik zincirinin güvenlik güvencesi açısından kritik olan yönleri de dahil olmak üzere bir güvenlik yönetimi sistemi kurmasını, uygulamasını ve sürekli gelişmesini gerektirmektedir. Bu yönler işletme açısından ciddi sonuçları olan terörizm, dolandırıcılık ve korsanlık tehditleri gibi riskleri içermektedir.

Tanınmanın Arttırılması

Son yıllarda, hükümetler ve düzenleyiciler tarafından akreditasyonun daha çok tanınması ve anlaşmaların daha çok kabul görmesi yönünde giderek artan bir trend söz konusudur. Örneğin, Japonya, Kanada, İsviçre ve Tunus ile imzalanan yakın tarihli Avrupa Birliği (AB) ticaret anlaşmalarında uyumlaştırılmış serbest ticaretin sağlanması için akredite uygunluk değerlendirmesi kullanımına atıfta bulunmaktadır. Körfez İşbirliği Konseyi (GCC) düzenleme sistemi için temel nitelikte bir araç olarak akreditasyona atıfta bulunan ve onaylanmış kuruluşların uygunluğunu temin altına almak için tüm düzenlemelerde kullanılan bir tekil Piyasa Düzenleme Sistemi işletmektedir. APEC (Asya-Pasifik Ekonomik İşbirliği) APEC anlaşmalarının uygunluk değerlendirmesi bileşeninin temeli olarak akreditasyonu tasdik etmektedir. ASEAN (Güney Doğu Asya Ülkeler Birliği) elektrik ve elektronik ekipmanlarının belirtilen gereklere uyduğunu

göstermek için bir araç olarak akreditasyonu ASEAN sektörel Karşılıklı Tanınma Anlaşması'na (MRA) eklemiştir.

Akreditasyonun hem bölgesel kuruluşlar hem de hükümetler içindeki yerel düzenleyiciler tarafından yaygın olarak kabul görmesi ayrıca DTO üyesi hükümetlerin Ticarete Teknik Engeller Anlaşması ve Sağlık ve Bitki Sağlığı Önlemleri Anlaşması kapsamındaki sorumluluklarını yerine getirmelerine yardımcı olmaktadır.

Akreditasyon kullanımı ayrıca diğer alanlarda da tanınmaktadır. Birleşik Krallık'taki Institute of Directors [Yöneticiler Enstitüsü] ISO 9001 akredite belgelendirilmesini hazırladığı yıllık İyi Yönetişim raporunda bir tedbir olarak tanımlanmaktadır ve tanıyan bir diğer oluşum da performanslarına göre ekonomileri derecelendiren Küresel İnovasyon Endeksi'dir. Risk Yöneticileri Derneği (AIRMIC) tarafından yakın zamanda yayınlanan bir raporda, akreditasyonun değeri riskin fiyatlandırılmasında bir araç olarak tanınmıştır.

ÖRNEK OLAY

Intermarché'nin tedarik zincirinin kalitesi ve izlenebilirliği

Fransız süpermarket zinciri Intermarché, 41 ülkede her düzeyden 4200'ten fazla tedarikçiyi içeren tedarik zincirlerindeki tüm tedarikçiler, bileşenler ve üretim sahalarını tanımlamasını, analiz etmesini ve izlemesini sağlayan bir platform kullanmaktadır ve bu tedarikçilerin çevresel kalite belgelerini toplamıştır.

Şirket bir tedarik zincirindeki tüm farklı kuruluşları haritalandırabilmekte, tedarikçilerin belgelerini toplayıp doğrulayabilmekte ve her bir tedarikçinin süreç üzerindeki kontrolüne göre hedeflendirilmiş öneriler sunabilmektedir. Bu şirketin hem üretici hem perakendeci olarak, ürün menşelerini tanımlamasını ve riskleri azaltmasını sağlamaktadır.

Akreditasyon Hizmetleri:

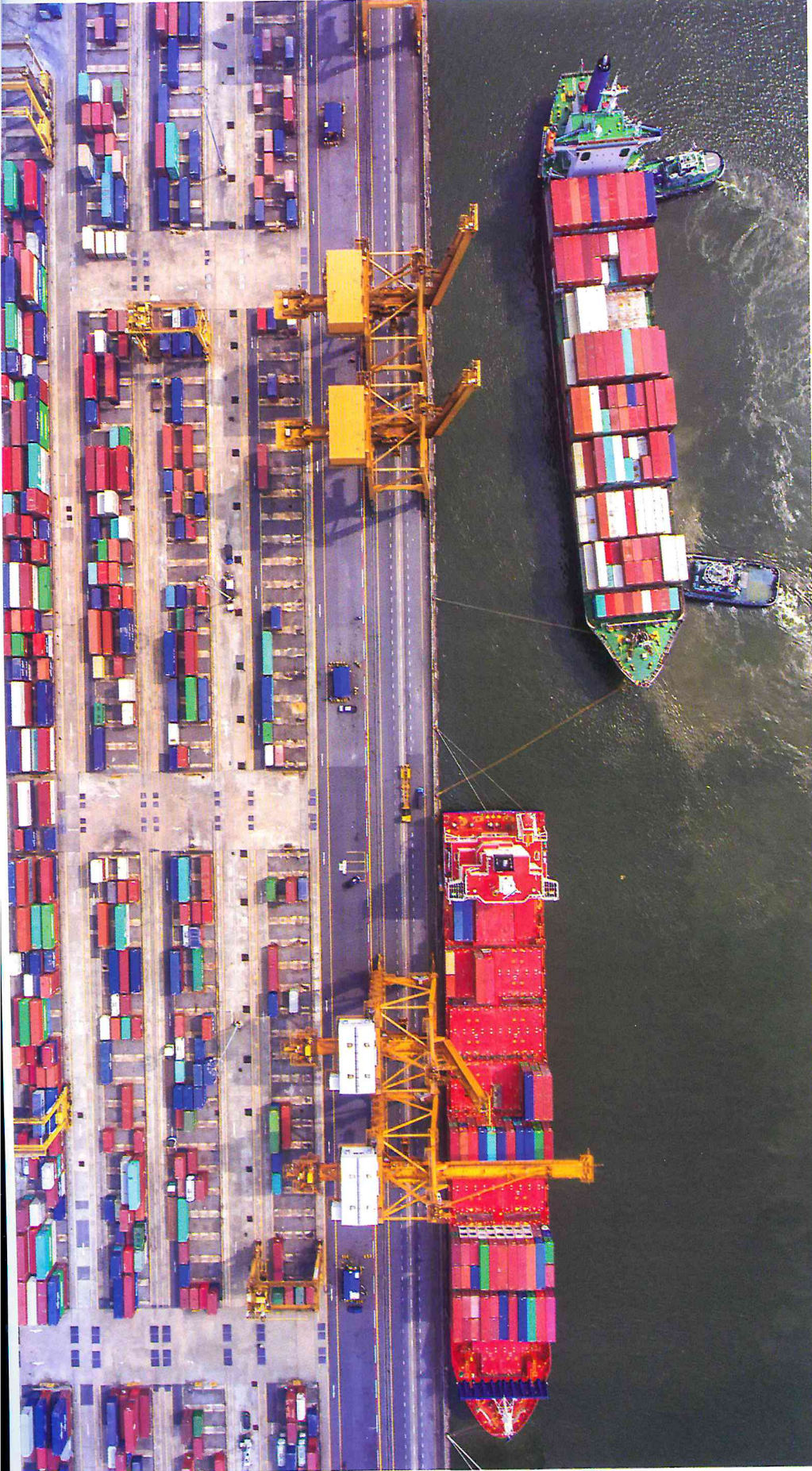
Tedarik Zincirlerine Değer Katar

Akreditasyon sağlık ve tıbbi cihazlar, inşaat, enerji, giyim ve tekstil, oyuncak ve elektronik, bilgi teknolojileri ve iletişimden yiyecek güvenliği ve su tedarikine kadar her sektörün tedarik zincirlerinde faaliyet göstermektedir.

Akreditasyon, belgelendirme, muayene, test etme ve kalibrasyon hizmetlerinin değerlendirilmesi yoluyla tedarik zincirlerine değer katabilecek ve potansiyel riskleri yönetebilecek bir dizi hizmet sunmaktadır. Bu kuruluşların yetkinliği, tarafsızlığı ve kabiliyetlerini göstererek, ürün ve hizmetlerin güvenilirliğini teminli oluşturmakta ve satın alma ve tedarik zinciri yöneticilerinin risklerini daha iyi yönetmelerine imkan tanımaktadır.

Satın Alma Görevlilerinin Desteklenmesi

Tedarikçi Bulma

Dünya Akreditasyon Günü öncesinde lanse edilecek IAF "CertSearch", satın alma görevlilerine destek sunan bir araçtır. An itibariyle akredite tedarikçilerden 700.000 yönetim sistemi belgesi içeren platform, satın almacılara potansiyel tedarikçilerinin bu belgelere sahip olup olmadığını kontrol etme imkanı sağlayacaktır. Ayrıca akredite uygunluk değerlendirme kuruluşları (UDK'lar) tarafından verilen belgeler ile akredite olmayan UDK'lar tarafından verilen belgeler arasında ayırım yapılabilmesine ve belgelerin gerçekliğinin kontrol edilebilmesine yardımcı olacaktır.

www.iaf.certsearch.org

ÖRNEK OLAY

Satın Almada Güvenlik Programları

Satın Almada Güvenlik Programları (SSIP) ön yeterliklerin sorunsuz işler hale getirilmesi ve sağlık ve güvenlik değerlendirme maliyetlerinin ve tedarik zincirindeki bürokrasinin azaltılması yoluyla küçük işletmelere destek sağlamayı amaçlayan bir forumdur.

SSIP Tescilli Üyeliği, büyük yükleniciler ve Meslek Kuruluşları tarafından yönetilen Sağlık & Güvenlik değerlendirme programları gibi üçüncü taraf Sağlık & Güvenlik değerlendirme programlarına açıktır. Tescilli Üye programları diğer tescilli üye programları ile ve aynı zamanda da mevcut UKAS SSIP Sektör Programı aracılığıyla Belgelendirme Denetimi Kuruluşları ile iki taraflı bir karşılıklı tanımadan faydalanmaktadır.

SSIP Portalı'ndan elde edilen deliller, tüm forum üyeleri ile yapılan karşılıklı tanıma anlaşmasından sonra 2016 yılından beri endüstride sağlanan tasarrufların 124 milyon Sterlinden fazla olduğunu doğrulamaktadır. SSIP programı, satın alma yöneticilerine Sağlık ve Güvenlik Değerlendirmesi süreci tarafından doğrulanmış 71.000'den fazla kuruluşa erişim sunmaktadır. Akreditasyon mevzuata uygunluğu doğrulamakta ve üye programları arasındaki tutarlılığı desteklemektedir.

Daha Fazla Bilgi için

Akreditasyon yalnızca işletmelerin iç süreçlerine ilişkin değil, aynı zamanda da piyasaya sundukları ürün ve hizmetlere ilişkin riskleri değerlendirmek ve kontrol altında tutmak için küresel düzeyde kabul gören bir araç sunmaktadır. Böylece, Düzenleyiciler, satın alanlar ve çalışanlar akreditasyonun daha güvenli bir dünya sunduğuna yönelik güven duyabilirler.

Akreditasyonun sağlık ve güvenlik politikasının uygulanmasında sağladığı olumlu katkılara ilişkin araştırmalar, örnek olaylar ve destekleyici bilgilere ulaşmak için şu adresi ziyaret ediniz:

<http://www.publicsectorassurance.org>.

İşletmelerin standartlar ve akreditasyondan nasıl fayda sağlayabileceğine dair daha fazla örnek için şu adresi ziyaret ediniz:

www.businessbenefits.org.

ILAC Sekreterliği

Telefon: +612 9736 8374
E-posta: ilac@nata.com.au
Website: www.ilac.org

 @ILAC_Official

 <https://www.youtube.com/user/IAFandILAC>

IAF Sekreterliği

Telefon: +1 (613) 454 8159
E-posta: iaf@iaf.nu
Website: www.iaf.nu

 @IAF_Global

 <http://www.linkedin.com/company/international-accreditation-forum-inc>

 <https://www.youtube.com/user/IAFandILAC>

